

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Arbetsförmedlingen

Yttrande över förslag till föreskrifter om uppgiftsskyldighet för leverantörer

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till föreskrifter om uppgiftsskyldighet för leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 april 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att det från och med den 1 december 2022 kommer att, med stöd av bemyndigandebestämmelse i lagen (2000:625) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, finnas möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för leverantörer¹ att lämna uppgifter som Arbetsförmedlingen behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vidare uppges att regeringen i förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten gett Arbetsförmedlingen rätt att från och med den 1 december 2022 närmare reglera uppgiftsskyldigheten i föreskrifter.

Syftet med föreskrifterna anges dels vara att säkerställa att myndigheten får de uppgifter den behöver från leverantörerna dels att en författningsreglerad uppgiftsskyldighet har relevans för frågan om personuppgiftsansvar och obehörigt röjande. Genom föreskrifterna blir uppgiftsskyldigheten en rättslig förpliktelse för leverantörerna och utgör då en rättslig grund för de personuppgiftsansvariga, enligt förslagsställarens redogörelse.

Behovet av information från leverantörerna hänvisas av förslagsställaren till Arbetsförmedlingens möjlighet att kunna fullgöra sina uppgifter inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Det anges att myndigheten i dag upprättar civilrättsliga avtal med leverantörer om skyldighet att lämna vissa nödvändiga uppgifter. Vilka

¹ Begreppet *leverantör* används i konsekvensutredningen för att beskriva den krets aktörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på Arbetsförmedlingens uppdrag, det gäller exempelvis Utbildning Nord, ett antal universitet och högskolor, Folkbildningsrådet m. fl. (se vidare s. 6 i konsekvensutredningen).

dessa uppgifter är anges framgå av allmänna villkor och förfrågningsunderlag i avtal för respektive upphandlad instans.

Utgångspunkten vid framtagandet av föreskrifterna uppges ha varit att skyldigheten för leverantörerna ska omfatta de uppgifter som Arbetsförmedlingen har behov av för att kunna fullgöra uppgifter inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I konsekvensutredningen anges att regeringen räknat upp följande ändamål i sin proposition² *Förbättrade förutsättningar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten* (prop. 2021/22 216):

- Arbetsförmedlingen ska med hjälp av uppgifterna kunna göra bästa möjliga bedömning av den enskildes behov och fatta beslut om insatser.
- Arbetsförmedlingen behöver uppgifter för att kunna kontrollera att den enskilde uppfyller vissa skyldigheter i förhållande till arbetslöshetsförsäkringen och övriga individersättningar.
- Arbetsförmedlingen behöver uppgifter för att kunna fatta beslut om rätt ersättning till en leverantör för utförd tjänst, samt för att följa upp och kontrollera att ingångna avtal efterlevs.
- Arbetsförmedlingen behöver uppgifter för att följa upp och utvärdera de tjänster som leverantörerna tillhandahåller.
- Arbetsförmedlingen kan därutöver behöva uppgifter för uppföljning, utvärdering och utveckling av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Vidare uppges att regeringen i propositionen anger att det övergripande syftet med lagförslagen är att förbättra möjligheterna för ett ändamålsenligt informationsutbyte för att såväl Arbetsförmedlingen som leverantörer ska kunna fullgöra sina uppdrag effektivt samtidigt som intrånget i den personliga integriteten för enskilda minimeras. Med effektivt i detta sammanhang avses bland annat att stödet i form av arbetsmarknadspolitiska insatser till den arbetssökande ska vara sammanhållet, även när det ges av fler aktörer. Arbetsförmedlingens beslut uppges ska baseras på bästa möjliga informationsunderlag med stöd av den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten. Slutligen uppges att också Arbetsförmedlingen, med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen, kan lämna all den information om den arbetssökande som en leverantör behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren uppges att inga alternativa lösningar finns när det gäller att fullfölja den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten för leverantörer som regeringen och riksdagen beslutat. Det anges att leverantörerna utan myndighetsföreskrifter inte kommer att ha det författningsstöd som krävs för att kunna hänvisa till fullgörandet av en rättslig förpliktelse enligt dataskyddsförordningen och därmed ha stöd att som personuppgiftsansvarig behandla de personuppgifter som krävs när de fullgör den uppgiftsskyldighet som i dag är reglerad i civilrättsliga avtal.

² Hädan efter *propositionen*.

Regelrådet gör följande bedömning. Sett till vad som regleras genom föreskrifterna och hur förslaget i föreliggande remiss enligt förslagsställarens beskrivning förhåller sig till förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten är det Regelrådets bedömningen att beskrivningen av alternativa förslag kan anses godtagbar. En mer ingående förklaring kring varför den valda regleringen är den enda tänkbara hade stärkt konsekvensutredningen i denna del. I linje med denna kritik menar Regelrådet att konsekvensutredningen brister i sin beskrivning av vilka effekterna skulle bli vid utebliven reglering, det vill säga om civilrättsliga avtal fortsatt träffas med enskilda leverantörer. Ett sådant scenario borde ha beskrivits även om förslagsställaren gör bedömningen att föreskrifterna krävs av överordnad rätt.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar, utifrån ärendets förutsättningar, godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av effekterna av om ingen reglering kommer till stånd bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det finns en särskild bedömningspunkt i konsekvensutredningen avseende förslagets överensstämmelse med EU-rätten (s.11) men under denna hänvisar förslagsställaren till övriga delar i konsekvensutredningen som redogör för hur leverantörernas behandling av känsliga personuppgifter i relation till EU:s dataskyddsförordning och lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (s. 4-5 i konsekvensutredningen). Det anges här även att Arbetsförmedlingen inte gör någon annan bedömningen än den regeringen gör i propositionen. Denna bedömning anges vara att den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten inte medför några konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt om de delar som avser föreslagen reglerings överensstämmelse med EU-rätten på ett tydligare sätt redogjordes under detta avsnitt, alternativt att sådan information kort återgavs där eller att referenserna till övriga delar varit tydligare. Regelrådet anser dock att den redovisning som finns är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att frågan om Arbetsförmedlingen kan tillhandahålla systemstöd som möjliggör elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter och leverantörerna på ett resurseffektivt och säkert sätt är en faktor att ta hänsyn till.

Förslagsställaren uppger att föreskrifterna ska kungöras på sedvanligt sätt i Arbetsförmedlingens författningssamling och att information om föreskrifterna publiceras på Arbetsförmedlingens webbplats. Vidare uppges att Arbetsförmedlingen bedömer att det finns behov av särskilda informationsinsatser riktade till leverantörer inför att föreskrifterna ska träda i kraft. Det anges gälla frågor om vilka uppgifter som omfattas av föreskrifterna, hur de ska lämnas samt kopplingen till befintliga och framtida avtal, särskilt när det gäller frågan om leverantörernas personuppgiftsansvar. Det anges även gälla innebörden av den författningsreglerade tystnadsplikten för en leverantör.

I konsekvensutredningen anges även att en leverantör som personuppgiftsansvarig ska följa dataskyddsförordningens krav när det gäller behandling av de uppgifter om enskildas förhållanden som leverantören får del av och att uppgifterna ska hanteras på ett säkert sätt och inte riskeras att spridas till obehöriga. Det anges vidare att Arbetsförmedlingen kommer att överväga vilket stöd som myndigheten kan tillhandahålla leverantörerna när det gäller de krav som myndigheten ställer på leverantörens verksamhet.

Regelrådet gör följande bedömning. I och med att förslagsställaren gjort bedömningen att det finns behov av särskilda informationsinsatser riktade till leverantörer hade det även krävts ett resonemang kring tidpunkten för föreskrifternas ikraftträdande. I konsekvensutredningen listar förslagsställaren en rad anledningar till varför särskilda informationsinsatser kan komma att behövas, men inte hur dessa i sådana fall ska utföras eller inom vilken tidsram. I nuvarande form går det inte att utläsa hur sådana informationsinsatser ska utformas, när de ska genomföras och om insatserna påverkar när föreskrifterna kan träda i kraft.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

De som berörs av föreskrifterna uppges vara de leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen efter upphandling eller annonsering inom ramen för valfrihetssystem för tjänster inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Även kommuner anges kunna omfattas av definitionen av en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Det uppges gälla i de situationer som Arbetsförmedlingen ingår en överenskommelse med kommunen i fråga. Aktörer som Arbetsförmedlingen ingår samarbetsavtal och överenskommelser med om uppdrag att ta fram och tillhandahålla olika utbildningar anges också på motsvarande sätt omfattas. Detta uppges gälla samarbetsavtal och överenskommelser med Utbildning Nord, ett antal universitet och högskolor om snabbspårsutbildningar och med Folkbildningsrådet, för folkhögskolornas räkning, om etableringskurs på folkhögskola och folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte. Även Arbetsförmedlingen anges beröras i viss utsträckning av regleringen.

I konsekvensutredningen anges att Arbetsförmedlingen i dag upprättar civilrättsliga avtal med leverantörer om skyldighet att lämna vissa uppgifter till Arbetsförmedlingen och att myndigheten år 2022 hade avtal med 299 leverantörer. Vidare anges att under september månad 2022 deltog 83 762 arbetssökande i arbetsmarknadspolitiska insatser hos dessa leverantörer. Senare i konsekvensutredningen (s. 10) skriver förslagsställaren "Arbetsförmedlingen har i dag samarbetsavtal och överenskommelser om uppdrag med nio leverantörer att ta fram och tillhandahålla olika utbildningar" och att dessa leverantörer är att likställa med en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av arbetsförmedlingen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framstår som att det i dag finns 299 leverantörer och att Arbetsförmedlingen har samarbetsavtal att leverera utbildningsinsatser med 9 utav dessa, men eftersom begreppet *leverantör* används för båda dessa aktörer är det svårt att avgöra om denna tolkning är rätt. Vidare utläser Regelrådet att det totala antalet (299) innefattar olika typer av aktörer, såväl företag som exempelvis kommuner. Därmed går det inte att utläsa hur många företag som påverkas av förslaget utifrån den information som redogörs. Information om de berörda företagens storlek saknas också. Redovisningen ger en antydning av hur den

berörda branschen ser ut men beskrivningen av branschen är heller inte tillräckligt tydlig för en godtagbar bedömning av delaspekten.

Regelrådet finner därför redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Enligt förslagsställarens bedömning kommer regleringen i föreskrifterna inte leda till några egentliga kostnadsmässiga eller andra negativa konsekvenser för de företag och andra organisationer som är eller önskar bli leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser. I konsekvensutredningen anges att leverantörerna redan i dag är skyldiga enligt avtal med Arbetsförmedlingen att lämna uppgifter som myndigheten behöver för olika ändamål i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Det uppges vidare att eventuella ökade administrativa kostnader som regleringen i föreskrifterna innebär kan kompenseras av att Arbetsförmedlingen i större utsträckning än tidigare, med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen, kan lämna uppgifter om den enskilde till leverantörerna som de behöver för att utföra sitt uppdrag. Detta anges innebära att leverantörerna i mindre omfattning behöver inhämta vissa kompletterande uppgifter direkt från den enskilde.

Eftersom föreskrifterna reglerar den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten anges de få följdkonsekvenser för utformningen av avtalsvillkoren i avtal med leverantörerna. Detta genom att Arbetsförmedlingen kommer att ersätta berörda delar i avtalsvillkoren med hänvisningar till uppgiftsskyldigheten i föreskrifterna. Det uppges att det i avtalen kommer att framgå att en leverantör som inte fullgör skyldigheten, i enlighet med föreskrifterna, gör sig skyldig till avtalsbrott som kan leda till sanktioner.

Förslagsställaren framhåller att det är regeringens samlade bedömning i propositionen att lagändringen (och det kompletterande författningsarbetet) bör leda till en minskning av de transaktionskostnader som annars skulle följa av att vissa uppgifter som tidigare har utförts av myndigheten i egen regi i stället utförs av leverantörer, men på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen delar regeringens bedömning att det utan dessa lagändringar finns en risk för en mindre effektiv verksamhet, bland annat i form av ökat dubbelarbete hos myndigheten och leverantörerna, längre ledtider och att myndigheten skulle få ett sämre underlag för bedömning av den enskildes behov liksom sämre förutsättningar för att fullgöra sitt kontrolluppdrag.

I konsekvensutredningen anges också att lagändringarnas sammantagna konsekvenser för företag och andra organisationer som är eller önskar bli leverantörer närmare redogörs för i regeringens proposition (prop. 2021/22:216). Förslagsställaren framhåller att den delar regeringens slutsats om att det finns möjligheter för minskade kostnader hos leverantörerna gällande behovet av att inhämta fler uppgifter av den enskilde för att leverantören ska kunna utföra sitt uppdrag. Detta anges kunna kompensera de eventuellt ökade kostnader som en utvidgad uppgiftsskyldighet skulle kunna medföra.

Vidare anges att den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten i föreskrifterna kommer att motsvara och ersätta den uppgiftsskyldighet som i dag regleras i avtal och överenskommelser. Uppgiftsskyldigheten kommer därmed att regleras samlat på ett ställe oavsett vilken insats som uppdraget rör, anger förslagsställaren.

Det är Arbetsförmedlingens bedömning att författningsregleringen i sig inte medför ökade kostnader eller andra negativa konsekvenser för leverantörerna, med hänvisning till att den

största delen av uppgiftsskyldigheterna i föreskrifterna baseras på den uppgiftsskyldighet som i dag regleras i avtal. Det anges vara en mycket begränsad del av uppgiftsskyldigheten i föreskrifterna som är mer omfattande än den skyldighet som följer av befintliga avtal. Myndigheten bedömer att de eventuellt ökade administrativa kostnaderna för leverantörerna är små och att de står i proportion till det behov som Arbetsförmedlingen har av uppgifterna för att fullgöra sina uppgifter inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår på flera ställen i konsekvensutredningen att arbetsbelastningen avseende uppgiftslämnande från hur det ser ut i dag, det vill säga med individuella bilaterala avtal mellan Arbetsförmedlingen och leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser, och hur det sedermera kommer att fungera efter reglernas ikraftträdande bedöms bli begränsad. Detta förklaras på ett tillräckligt tydligt sätt varför Regelrådet anser att förslagets konsekvenser för berörda företags verksamheter redogörs på ett godtagbart sätt. Det finns dock en viktig skillnad gentemot hur detta fungerar i dag och det är att uppgiftsskyldigheten kommer att bli författningsreglerad. Med detta följer möjligen, som förslagsställaren framhåller, att det blir enklare för såväl aspirerande leverantörer som enskilda att överblicka vilka uppgifter de förväntas vara beredda att lämna ut men det innebär samtidigt just ett formellt regelkrav, varför kostnaderna av detta borde ha beräknats.

Om det är som förslagsställaren uppger, att själv uppgiftslämnandet redan genomförs med stöd i nämnda civilrättsliga avtal, borde den administrativa bördan av detta kunnat beräknas. Sådan kvantifiering skulle också medföra ett förtydligande i hur många leverantörer som finns – se Regelrådets bedömningspunkt *Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch* – eftersom antalet då skulle utgöra underlag för sådan kvantifiering. De uppgifter som finns i konsekvensutredningen är inte tillräckliga för en godtagbar bedömning utifrån förslagets påverkan på de berörda verksamheternas kostnader och tidsåtgång.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags verksamhet godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader och tidsåtgång bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag saknas. Utebliven redovisning medför att delaspekten bedöms bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Redovisning av förslagets påverkan på företagen i andra avseenden saknas. Utebliven redovisning medför att delaspekten bedöms bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Redovisning av om särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning varit nödvändig eller liknande sådana beaktanden saknas. Utebliven redovisning medför att delaspekten bedöms bristfällig.

Sammantagen bedömning

Från konsekvensutredningen går det att få en uppfattning om förslagets praktiska implikationer men det framgår inte tillräckligt tydligt hur många som påverkas eller vilka kostnadsmissiga konsekvenser den författningsreglerade uppgiftsskyldigheten kan komma att medföra. Här hade det bidragit med en enkel kvantifiering. Sammantaget innehåller konsekvensutredningen för många brister för en godtagbar bedömning.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 11 januari 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjär.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande